

Mütevekkil Olmak

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)
فَالْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حِينَ خَرَجَ مِنَ الْمَنْزِلِ: «بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ. اللَّهُمَّ إِنَّ نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ نَذَلَّ أَوْ نَصِلَّ أَوْ نَظْلَمَ أَوْ نَجْهَلَ أَوْ يُحْكَمَ عَلَيْنَا»

Değerli Müminler!

Cenâb-ı Allah (cc.) Kur'an'da "Kendisine tevekkül edene Allah yeter."¹ Bir başka ayet-i kerimede de "...Müminler ancak Allah'a dayansınlar."² Buyurmaktadır.

Tevekkül, sözlükte; "güvenmek, vekil tayin etmek; dayanmak, bel bağlamak, havale etmek" manalarına gelmektedir. Dini terim olarak da her türlü tedbiri alıp, gerekli bütün çabayı gösterdikten sonra işin sonucunu Allah'ın takdirine bırakmaktadır. Her insanın tevekkülü, o kişinin kendi imanın gücüne göredir. İmanı tam olan insanın tevekkülü de tam olur.

Tevekkül, üzerinde sıkça tartışılan ve kimi zaman yanlış anlaşılan bir konudur. Herhangi bir konuda sebepleri işlemeden Allah'tan bir şeyler beklemek tevekkül değil, tembelliktir. Tevekkül ile tembellik arasında ince bir perde vardır. Bunları birbirinden iyi ayırt etmek gereklidir.

Bir keresinde bir sahâbî Peygamber Efendimiz ﷺ'e sormuş: "(Devemi) bağlayıp da mı Allah'a tevekkül edeyim yoksa onu saliverip mi Allah'a tevekkül edeyim?" Peygamberimiz ﷺ ise: "**Önce deveni bağla, ondan sonra Allah'a tevekkül et!**"³ buyurmuştur. Hz. Ömer (r.a.) da boşta gezen bir gruba: "Siz necisiniz?" diye sorunca onlar da: "Biz mütevekkilleriz." demişler. Bunun üzerine Hz. Ömer (r.a.): "Hayır, siz mütevekkil değil, müttekilsiniz (yani tembel olup başkaların hesabına yaşayan kişilere). Mütevekkil, tohumu ektikten sonra Allah'a tevekkül edendir."⁴ buyurarak tevekkülden ne anlaşılması gerektiğini ortaya koymuştur.

Muhterem Müminler!

Tevekkül, sadece sebepleri işlemekten ibaret de değildir. Mümin, tevekkül edeceği zaman;

¹ Talâk suresi, 65:3

² İbrâhîm suresi, 14:11

³ Tirmizi, Kiyame, 60

⁴ İbn Ebi'd-Dunyâ: Kitâb Et-Tevekkül (1987), s. 45, H.No: 10. Râvileri güvenilirdir; Ayrıca bkz. Beyhakî: Şu'abu'l-îmân (2003), 2/429 tâlîken

malına, nefrine, bilgisine, birilerine ya da aldığı tedbirlere değil Allah'a güvenir. Nefrine güvenen kişi bir işi başardığında bunu kendisinden ya da aldığı tedbirden bilir. Bu da insanın kendini ya da sebepleri putlaştırmamasına yol açabilir.

Tevekkülsüzlük insanı ihtiras, korku, karamsarlık, çaresizlik, stres, bunalım ve depresyonlara iterken, gerçek anlamda tevekkül ise insanı; onurlu, olgun, asıl, sabırlı, dayanıklı ve emin kılar. Yaşadığımız acıların bizleri karamsarlığa çekmesine; gelecekle ilgili endişelerin bizi tedirgin etmesine engel olan şey tevekkül inancıdır.

Tevekkül, iman boyutu olan ve insanın bütün amellerini, emellerini kapsayan bir inançtır. Allah'a iman eden ve onun yardımının daima müminlerle beraber olduğuna inanan insanı karşılaşışı zorluklar, gündelik sıkıntılar, ticaretin kesâda uğraması vs. durduramaz yolundan alıkoyamaz.

Değerli Kardeşlerim!

İnsan, tevekkül sayesinde dünya hayatına bakış açısını düzeltir, hayatı doğru okur. Hayatı doğru okumayan ve anlamayan insan, dünya sıkıntılarını bunalım ve buhrana dönüştürür, depresyonlara girer. Böyle bir durum da insanın hayatını eziyete dönüştürür. Allah'a güvenmek ve işlerin akibetini ona havale etmek insana inanılmaz derecede bir huzur ve pozitif enerji veren önemli bir inançtır. Çünkü insan, herhangi bir konuda bütün imkânlarını seferber etse bile bazı noktalarda eksik veya yetersiz kalabilir. Ya da bütün sebepleri işlediği halde sonuç başarısız olabilir. İşte tevekkül bu gibi durumlarda da insanı psikolojik olarak rahatlatır.

Hutbemizi Peygamberimiz ﷺ evden çıkarken okumasını tavsiye ettiği şu dua ile bitirelim: "**Allah'ın adıyla (çıkiyorum). Allah'a tevekkül ettim. Allah'ım! Ayağımı kaymasından, şaşırmaktan, zulmetmekten zulme uğramaktan, cahillik etmekten veya bana cahillik edilmesinden sana sigınırım.**"⁵ Amin

Placer Sa Confiance En Allah

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)
فَالْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حِينَ خَرَجَ مِنَ الْمَقْبَرَةِ: « يَسْمَعُ اللَّهُ، تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ تَرِكَنَا أَوْ تَنْصِلَنَا أَوْ تَنْظِلَنَا أَوْ تَجْهَلَنَا أَوْ يُحْجَلَنَا عَلَيْنَا »

Chers Croyants !

Allah le Tout-Puissant nous dit dans le Coran, « **Allah est suffisant pour ceux qui lui font confiance.** »⁶ Dans un autre verset, il dit: « [...] les croyants ne doivent compter que sur Allah. ».

Le terme de *tawakkul* signifie « faire confiance, déléguer, donner procuration, se reposer sur, compter sur ». Dans notre religion, ce terme signifie avoir confiance en Allah, Le laisser décider du résultat une fois notre tâche accomplie. Le *tawakkul* de chaque personne est proportionnel à sa foi. Celui dont la foi est complète, son *tawakkul* l'est aussi.

Le *tawakkul* est un sujet grandement débattu et souvent mal compris. Il n'y a pas lieu de faire preuve de *tawakkul* si l'on n'a pas fourni préalablement tous les efforts nécessaires, cela n'est rien d'autre que de la fainéantise. Il faut donc savoir distinguer entre fainéantise et *tawakkul*.

Un jour, un compagnon demanda au Prophète ﷺ: « Dois-je attacher mon chameau avant de m'en remettre à Allah ou bien puis-je le laisser en liberté et placer ma confiance à Allah ». Ce à quoi notre Prophète ﷺ répondit: « **Attache d'abord ton chameau et fait ensuite preuve de tawakkul !** »⁷. 'Umar (ra) demanda interrogea un jour à un groupe de personnes oisives : « Qu'êtes-vous donc ? ». Ces derniers lui répondirent : « Nous sommes de ceux qui plaçons notre confiance en Allah ». 'Umar (ra) leur répondit alors : « **Vous n'êtes certainement pas de ceux qui font confiance à Allah, mais vous êtes plutôt des fainéants ! Celui qui place sa confiance en Allah, le fait après avoir semé sa récolte.** »⁸

⁶ Sourate At-Talâq (Le Divorce), 65:3

⁷ Tirmidhi, Qiyama, 60

Chers Croyants !

Le *tawakkul* ne se restreint pas uniquement à faire des efforts au préalable. Faire preuve de *tawakkul*, ce n'est pas avoir confiance en ses ressources. Celui qui agit ainsi, si il obtient une réussite, pensera que cette dernière est due à lui-même ou aux efforts qu'il a fourni. Une telle pensée conduit à s'idolâtrer.

L'absence de *tawakkul* peut causer la peur, le stress et la dépression. Au contraire, le *tawakkul* fait germer la patience, la sérénité et l'endurance dans le cœur de celui qui le possède. C'est le *tawakkul* qui empêche les difficultés que nous rencontrons de nous nuire.

Le *tawakkul* est une croyance embrassant nos actes et nos souhaits. Que ce soit les difficultés quotidiennes, ou bien les soucis économiques, rien ne peut faire renoncer le croyant.

Chers Frères, Chères Sœurs !

Ce n'est que grâce au *tawakkul* que l'homme peut percevoir correctement ce monde. Celui qui est privé de cette perception ne peut qu'être en dépression. Placer sa confiance en Allah ne peut qu'apporter bonheur et réjouissance. Dans tous les cas, même si l'individu met tout en œuvre pour accomplir un objectif, il lui manquera toujours quelque chose pour y arriver. C'est alors que le *tawakkul* lui sera d'un réconfort.

Terminons notre sermon par une invocation que notre Prophète ﷺ nous conseille d'effectuer lorsque l'on quitte notre foyer : « **Je sors avec le nom d'Allah. J'ai placé ma confiance en Allah. Mon Dieu ! Je me réfugie vers Toi, ne fait pas glisser mes pieds, préserve moi d'être surpris, d'être persécuté ou de persécuter, de me comporter avec ignorance ou que l'on se comporte envers moi avec ignorance.** »⁹

Amin

⁸ Ibn Abi'd-Dunyâ: Kitâb At-Tawakkul (1987), p. 45, H.No: 10. Rapporteurs fiables; pour plus de détails cf. Beyhakî: Chu'abu'l-îmân (2003), 2/429 tâlîqa

⁹ Tirmidhî, Da'awât, 35